

Bilaga 3: Definitioner och termer till Miljöprogram för Region Skåne 2030

Under rubriken definitioner anges Region Skånes definition av ett särskilt begrepp. Under rubriken termer anges allmänt vedertagna begrepp.

Definitioner

Ekologiska livsmedel

Ekologiska livsmedel uppfyller särskilda krav som reglerar hur produktionen ska gå till, hur kontrollen sker och slutligen vad som gäller vid import av ekologiska produkter från länder utanför EU.

Ekologiska livsmedel definieras som livsmedel vilka är KRAV-märkta eller på annat sätt godkända enligt förordningarna (EG) nr 834/2007 och (EG) nr 889/2008 inklusive ändringar. Vildfångad fisk och skaldjur ska vara MSC-certifierad och odlad fisk och skaldjur ska vara ASC-certifierad för att definieras som ekologiska.

Klimatkompensation

Klimatkompensation innebär att de utsläpp som en verksamhet eller en privatperson orsakar och inte kan undvikas kompenseras genom åtgärder som genomförs av någon annan aktör. Dessa åtgärder ska leda till utsläppsminskningar som är lika stora som de orsakade utsläppen, det vill säga att nettoutsläppen ska vara noll.

Klimatväxling

Klimatväxling är ett sätt att reducera klimatpåverkande utsläpp genom att skapa ekonomiska incitament som driver mot ett önskat beteende vilket leder till minskad klimatpåverkan. Det ekonomiska incitamentet kan vara i form av en extra avgift på någon form av aktivitet, exempelvis flygresor i tjänsten, avgiften kan sedan användas internt för att finansiera aktiviteter som minskar utsläppen av klimatpåverkande gaser.

Konventionellt producerade livsmedel

Konventionellt producerade livsmedel är livsmedel som är producerade på ett sätt att de inte uppfyller definitionen av ekologiska livsmedel.

Produkt

Samlingsnamn för kemiska produkter och kosmetiska produkter samt de medicintekniska produkter vilka är ämnen eller blandningar. Se även Kemisk produkt, Kosmetisk produkt, Medicinteknisk produkt, ämnen och blandningar i förteckningen över termer.

Svekologiska livsmedel

Ekologiska livsmedel producerade i Sverige.

Särskilt farliga ämnen

Särskilt farliga ämnen har egenskaper som gör att ämnena skadar människors hälsa eller miljön så allvarligt att deras användning så långt möjligt ska upphöra.

Särskilt farliga ämnen har en eller flera av följande egenskaper:

- hormonstörande
- mycket långlivade i miljön och mycket bioackumulerande (så kallade vPvB-ämnen)
- långlivade i miljön, bioackumulerande och toxiska (så kallade PBT-ämnen)
- cancerframkallande (kategori 1A eller 1B)
- skadar arvsmassan (könscecellsmutagen i kategori 1A eller 1B)
- stör fortplantningsförmågan (reproduktionstoxiska i kategori 1A eller 1B)
- kraftigt allergiframkallande, det vill säga orsakar allvarlig hud- eller luftvägsallergi (kategori 1A och 1B)
- ozonstörande, farliga för ozonskiktet (kategori 1)
- mycket akut giftiga (akut toxicitet kategori 1 och 2 och specifik organtoxicitet- enstaka exponering, kategori 1)
- miljöfarliga med långtidseffekter (farlig för vattenmiljön, kategori kronisk 1 och kronisk 2)
- uppfyller inte ovanstående kriterier men har andra egenskaper som bedöms ge upphov till motsvarande allvarlighetsgrad, till exempel högfluorerade ämnen samt kvicksilver, kadmium, bly och deras föreningar.

Termer

Agenda 2030

Agenda 2030 är namnet på den agenda som antogs den 25 september 2015 av FN:s generalförsamling, under namnet *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development*, för en förändring mot ett hållbart samhälle. Agenda 2030 är det övergripande strategidokumentet som utgörs bland annat av de 17 globala målen för hållbar utveckling. I Sverige har statistikmyndigheten SCB fått uppdraget från regeringen att samordna den indikatorbaserade uppföljningen av hur Sverige lever upp till målen i Agenda 2030. De nationella miljö kvalitetsmålen beskriver vilka utmaningar som finns på den nationella nivån vad gäller ekologisk hållbarhet. (Källa: Naturvårdsverket, SCB, FN resolution A/RES/70/1)

Antibiotikaresistens

Antibiotikaresistens innebär att bakterier utvecklar motståndskraft mot antibiotika. Det är ett allvarligt och växande folkhälsoproblem både i Sverige och i världen främst orsakad av överdriven användning av antibiotika. (Källa: Folkhälsomyndigheten, 1177)

Avfall

Med avfall menas alla föremål eller ämnen som innehavaren vill göra sig av med eller är skyldig att göra sig av med.

Ett ämne eller föremål som uppkommit i en produktionsprocess där huvudsyftet inte är att producera ämnet eller föremålet ska anses vara en biprodukt i stället för avfall, om

1. det är säkerställt att ämnet eller föremålet kommer att fortsätta användas.
2. ämnet eller föremålet kan användas direkt utan någon annan bearbetning än den bearbetning som är normal i industriell praxis.
3. ämnet eller föremålet har producerats som en integrerad del av produktionsprocessen.
4. den användning som avses i 1 inte strider mot lag eller annan författning och inte leder till allmänt negativa följder för miljön eller människors hälsa.

Avfall som har genomgått ett återvinningsförfarande upphör att vara avfall, om

1. ämnet eller föremålet ska användas för ett visst ändamål.
2. det finns en marknad för eller efterfrågan på sådana ämnen eller föremål.
3. ämnet eller föremålet uppfyller tillämpliga krav i lag och annan författning.
4. användningen av ämnet eller föremålet inte leder till allmänt negativa följder för människors hälsa eller miljön.

(Källa: EU:s avfallsdirektiv 2008/98/EG, Avfallsförordning (2020:614), Avfall Sverige)

Bioackumulerande ämnen

Ämnen som lagras i vävnader. Se även Särskilt farliga ämnen. (Källa: Kemikalieinspektionen)

Biocid

Kemiskt eller biologiskt bekämpningsmedel som är framställt för att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer, däribland virus, orsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller skada på egendom. (Källa: Kemikalieinspektionen)

Biologisk mångfald

Biologisk mångfald är variationsrikedomen bland levande organismer av alla ursprung, inklusive från bland annat landbaserade, marina och andra akvatiska ekosystem och de ekologiska komplex i vilka dessa organismer ingår. Detta innefattar mångfald inom arter, mellan arter och av ekosystem. (Källa: Naturvårdsverket)

Blandning

Blandning eller lösning som består av två eller flera ämnen. (Källa: Reach-förordning (EG) nr 1907/2006, Kemikalieinspektionen)

Byggskede

Byggskedet omfattar uttag av råvaror, tillverkning av byggprodukter, arbete på byggarbetsplatsen och transporter, fram till att byggnaden står färdig. Byggskedet kan delas upp i produktsskedet (A1-A3) och byggproduktionsskedet (A4, A5). (Källa: Boverket)

Cancerogen/carcinogen

Cancerframkallande. Se även Särskilt farliga ämnen. (Källa: Kemikalieinspektionen)

Cirkulär ekonomi

I en cirkulär ekonomi behålls resurserna i samhället kretslopp istället för att bli avfall. En cirkulär ekonomi syftar till att upprätthålla värdet på produkter, material och resurser så länge som möjligt genom att återföra dem till produktcykeln i slutet av deras användning, samtidigt som avfallsgenerering minimeras. Ju färre produkter vi kasserar, desto mindre material extraherar vi, desto bättre för vår miljö.

Det finns i dagsläget ingen standardiserad och gemensamt antagen definition för begreppet cirkulär ekonomi.

Denna process startar i början av en produkts livscykel: smart produktdesign och produktionsprocesser kan hjälpa till att spara resurser, undvika ineffektiv avfallshantering och skapa nya affärsmöjligheter. (Källa: EU:s handlingsplan för cirkulär ekonomi)

CMR-ämnen

Förkortning för cancerframkallande (cancerogena), mutagena eller reproduktionstoxiska ämnen. Se även Särskilt farliga ämnen. (Källa: Kemikalieinspektionen, Arbetsmiljöverket)

Ekosystemtjänster

Ekosystemtjänster är alla produkter och tjänster som naturens ekosystem ger människan och som bidrar till vår välfärd och livskvalitet. Pollinering, naturlig vattenreglering och naturupplevelser är några exempel. (Källa: Naturvårdsverket)

Entreprenad

En entreprenad är ett åtagande som ett företag, oftast inom byggbranschen, tar på sig och som handlar om att utföra ett visst arbete inom en viss tidsgräns för en förutbestämd summa. En entreprenad omfattar således både arbetet som ska göras och tiden som arbetet utförs. (Källa: Bolagslexikon)

Fara

En inneboende egenskap hos ett ämne som kan orsaka oönskade effekter. Se även Särskilt farliga ämnen. (Källa: Kemikalieinspektionen).

Farliga ämnen

Kemiska ämnen som är klassificerade som miljö- eller hälsofarliga enligt EU:s CLP-förordning och sådana som uppfyller regelverket som ännu inte har klassificerats. Se även Särskilt farliga ämnen. (Källa: Kemikalieinspektionen)

Fossilbränslefritt

Användning av drivmedel och bränsle som inte är fossila. Fossila bränslen består av organiska kol- och väteföreningar i sediment eller sedimenterat berggrund som under miljontals år har utsatts för ökande tryck och temperatur och sakta omvandlats till olja, kol och naturgas. Exempel på fossila bränslen är bensin och diesel. (Källa: Naturvårdsverket)

Förbrukningsmaterial

Förbrukningsmaterial är en kategori av varor som utgörs av föremål som har köpts in av organisationen för att förbrukas i verksamheten. Förbrukningsmaterial har en ekonomisk livslängd på upp till ett år. Exempel på varor som räknas till denna kategori är till exempel engångsföremål som pappersservetter, plast- eller pappersmuggar, handskar, katetrar, injektionsmaterial, emballage och sopsäckar. (Källa: Bolagslexikon, Svenska Institutet för Standarder, SIS)

Förnybar energi

Energi från förnybara energikällor som direkt eller indirekt baseras på solens strålning och därför kan förnya sig inom en mänsklig livslängd och som inte kommer ta slut inom överskådlig framtid. Exempel är energikällor som sol, vind, vatten och biobränsle. (Källa: Naturvårdsverket)

Förpackning

En vara eller engångsartikel som har framställts för att innehålla, skydda eller presentera en annan vara eller produkt alternativt för att leverera eller på annat sätt hantera en vara eller produkt, från råmaterial till slutlig vara eller produkt och från producent till användare. (Källa: Förordning om producentansvar för förpackningar 2018:1462)

Global uppvärmning

Global uppvärmning är den uppvärmningseffekt på jordens klimat som ökade halter av växthusgaser i atmosfären leder till. Växthusgaserna förstärker atmosfärens förmåga att värma jordytan; den så kallade växthuseffekten blir starkare. Det är främst utsläpp av växthusgaser, särskilt koldioxid, från mänskliga aktiviteter såsom transporter och energiproduktion som bidrar till global uppvärmning. Se även Växthuseffekten. (Källa: Naturvårdsverket)

Hormonstörande

Ämnen som påverkar de hormonella systemen och kan orsaka skada på organismer, populationer eller ekosystem. Se även Särskilt farliga ämnen. (Källa: Kemikalieinspektionen)

Hushållsavfall

Tidigare definition av avfall som kommer från hushåll samt därmed jämförligt avfall från annan verksamhet. Det legala begreppet har upphört och har delvis ersatts med Kommunalt avfall, även kommunens ensamrätt för hämtning har ändrats. Numera kan begreppet hushållsavfall bara användas på hushållens avfall. Se även Kommunalt avfall. (Källa: Avfall Sverige)

Hållbar utveckling

Hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. Hållbar utveckling innefattar den ekologiska dimensionen, den ekonomiska dimensionen och den sociala dimensionen. (Källa: Brundtlandkommissionen, FN)

Indirekt miljöpåverkan

Indirekt miljöpåverkan är den påverkan som uppkommer uppströms eller nedströms från den egna verksamheten, till exempel vid produktion, transport eller restprodukthantering av varor som verksamheten köper. Det kan också vara miljöpåverkan som uppstår hos någon annan på grund av en aktivitet i den egna organisationen, som exempelvis förskrivning av läkemedel. (Källa: Naturvårdsverket)

Kemikalie/kemisk produkt

Kemiskt ämne och beredningar (blandningar) av kemiska ämnen (preparat). Kemiska produkter kan vara specialreglerade produkter, det vill säga bekämpningsmedel och allmänreglerade produkter, alltså alla övriga produkter. Se även Produkt, ämne och blandning. (Kemikalieinspektionen)

Klimatförändring

Klimatförändring är variationer av jordens klimat över tiden, och med klimat menas de genomsnittliga väderförhållandena under en längre tid. Det innebär att temperaturens variationer måste följas under årtionden för att kunna avgöra hur klimatet förändras. Klimatet har alltid genomgått naturlig variation och kan bero på naturliga processer eller yttre krafter som till exempel solcykler, vulkanutbrott, och ihållande förändringar i atmosfärens sammansättning på grund av mänskliga aktiviteter. Den snabba förändring som nu sker, genom global uppvärmning, är vetenskapligt fastställt att den beror på mänskliga aktiviteter. Mätningar visar att sedan 1800-talets andra hälft har medeltemperaturen ökat med ungefär en grad. Det är inte bara luften som värms upp, även världshaven blir varmare och världens isar smälter. De vanligaste mänskligt påverkade växthusgaserna är koldioxid, metan, lustgas och ozon. (Källa: Naturvårdsverket, SMHI, IPCC)

Klimatneutral

Ett tillstånd där mänskliga aktiviteter inte leder till någon nettoeffekt på klimatsystemet. Att uppnå ett sådant tillstånd kräver bland annat att kvarvarande växthusgasutsläpp till atmosfären balanseras med avlägsnande av växthusgaser, till exempel genom klimatkompensation. (Källa: IPCC, Naturvårdsverket)

Klimatpolitiska ramverket

Riksdagen har antagit ett klimatpolitiskt ramverk för Sverige som innehåller nya klimatmål, en klimatlag och ett klimatpolitiskt råd. Ramverket ska strukturera klimatpolitiken och baseras på en överenskommelse inom den parlamentariska Miljömålsberedningen. (Källa: Regeringen)

Klimatpåverkande gaser (växthusgaser)

Främst koldioxid som kommer från mänskliga aktiviteter såsom energiproduktion och transporter. Innefattar också andra gaser som till exempel metan, lustgas, desfluran och sevofluran. Dessa gaser gör att värme från solinstrålning fångas upp i atmosfären och inte bara reflekteras eller strålar från jorden ut i rymden. (Källa: Naturvårdsverket)

Koldioxidekvivalenter, CO₂e

För att få alla växthusgaser jämförbara multipliceras alla utsläpp, förutom koldioxid, med en global uppvärmningspotential (Global Warming Potential – GWP). Denna faktor är olika för respektive gas eller ämne i fast form och ger totala bidraget till den globala uppvärmningen för den aktuella gasen. Med hjälp av GWP räknas de om till koldioxidekvivalenter. (Källa: Naturvårdsverket)

Kombinationseffekt/Cocktaileffekt

Kombinerad effekt av en blandning av kemikalier, som kan vara större än de enskilda ämnenas effekt var för sig. (Källa: Kemikalieinspektionen)

Kommunalt avfall

Definieras i avfallsdirektivet och i Miljöbalken sedan 2020 som avfall från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll. Ersätter delvis den tidigare termen hushållsavfall för den del som berör annan verksamhet än hushåll.

Exempel på kommunalt avfall är blandat avfall och separat insamlat avfall från hushåll, inklusive papper och kartong, glas, metall, plast, biologiskt avfall, trä, textilier, förpackningar, avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning, förbrukade batterier och ackumulatorer samt grovavfall, inklusive madrasser och möbler. (Källa: Naturvårdsverket).

Kosmetisk produkt

Ämnen eller blandningar som är avsedda att appliceras på människokroppens yttre delar (överhud, hår, hårbotten, naglar, läppar och yttre könsorgan) eller på tänder och slemhinnor i munhålan i uteslutande eller huvudsakligt syfte att:

- rengöra
- parfymera
- förändra utseende
- skydda
- bibehålla skick
- korrigera kroppslukt

En produkt betraktas alltså som kosmetisk då alla tre delar av definitionen är uppfyllda:

- består av ämnen eller blandningar
- ska appliceras på människokroppens yttre delar
- har enbart ett kosmetiskt syfte

(Källa: Läkemedelsverket)

Livscykelkostnad, LCC

Att beräkna livscykelkostnader (LCC) är ett sätt att inkludera långsiktiga effekter i ett inköpsbeslut genom att titta på ekonomiska konsekvenser i en produkt eller tjänsts hela livscykel. Genom att ta hänsyn till livscykelkostnader kan den offentliga affären bli en ekonomiskt och miljömässig hållbar investering. (Källa: Upphandlingsmyndigheten)

Livscykelperspektiv

Ett sätt att titta på en produkts eller tjänsts miljöpåverkan i hela livscykeln, från utvinning av naturresurser, tillverkning till avfallshantering. Att beräkna miljöpåverkan ur ett livscykelperspektiv kallas att göra en livscykelanalys, LCA. (Källa: Swedish Life Cycle Center)

Livsmedel

Något som regelbundet måste tillföras kroppen för att livsfunktionerna ska uppehållas, mat eller dryck. (Källa: Livsmedelsverket)

Livsmedelsstrategin, nationella

Regeringen beslutade 2017 om en livsmedelsstrategi till 2030 där bland annat inriktningsmål sattes till 60 procent ekologiska livsmedel för offentlig livsmedelskonsumtion. (Källa: Upphandlingsmyndigheten, Regeringen)

Läkemedel

Substans eller kombination av substanser som tillhandahålls med uppgift om att den har egenskaper för att förebygga eller behandla sjukdom hos människor eller djur, eller som kan användas på eller tillföras människor eller djur i syfte att återställa, korrigera eller modifiera fysiologiska funktioner genom farmakologisk, immunologisk eller metabolisk verkan eller för att ställa diagnos (Källa: 1 § läkemedelslagen (SFS 1992:859))

Material

Beståndsdelar som måste sättas ihop för att något användbart ska uppstå. (Källa: Kemikalieinspektionen)

Medicinteknisk produkt

Instrument, apparat, anordning, programvara, implantat, reagens, material eller annan artikel som enligt tillverkaren är avsedd att, antingen separat eller i kombination, användas för människor för ett eller flera av följande medicinska ändamål:

- diagnos, profylax, övervakning, behandling eller lindring av sjukdom
- diagnos, övervakning, behandling, lindring eller kompensation för en skada eller funktionsnedsättning
- undersökning, utbyte eller ändring av anatomin eller av en fysiologisk process eller ett fysiologiskt tillstånd
- befruktningskontroll eller fertilitetsstöd
- desinfektion eller sterilisering av någon av de ovannämnda produkterna, och som inte uppnår sin huvudsakliga, avsedda verkan i eller på människokroppen med hjälp av farmakologiska, immunologiska eller metaboliska medel, men som kan understödjas i sin avsedda funktion av sådana medel

Se även Produkt. (Källa: Läke medelsverket)

Miljöledningssystem

Miljöledningssystem ger struktur och systematik åt miljöarbetet. Det hjälper organisationer att fokusera på rätt saker i planering, genomförande, uppföljning och förbättring av verksamheten. (Källa: Naturvårdsverket)

Miljömässig hållbarhet – alternativt ekologisk hållbarhet

En av tre delar i hållbar utveckling som berör miljön. Ekologisk hållbarhet (miljömässig hållbarhet) innefattar allt som har med jordens ekosystem att göra. Detta innefattar bland annat klimatsystemens stabilitet, luft-, land- och

vattenkvalitet, landanvändning och jorderosion, biologisk mångfald, och ekosystemtjänster (till exempel pollinering och fotosyntes). (Källa: Naturvårdsverket)

Miljöpåverkan

Positiv och negativ påverkan på den yttre miljön som en organisations hela verksamhet har. Miljöpåverkan kan exempelvis vara påverkan på klimatet genom utsläpp av växthusgaser, påverkan på sjöar och hav genom övergödning. (Källa: Naturvårdsverket)

Mutagen

Ämne som skadar arvsmassan. Se även Särskilt farliga ämnen. (Källa: Kemikalieinspektionen)

Måltider

Måltider är benämningen på de specifika tillfällen på dygnet då människor i ett samhälle äter. Bra, hållbara måltider förutsätter en helhetssyn på måltiderna utifrån fyra aspekter:

- God och trivsamt – att måltiden upplevs som god och trivsamt är viktigt för att maten ska ätas.
- Näringsriktig och säker – en bra måltid är även näringsriktig och säker att äta.
- Miljösmart – med miljösmart menas måltider som är miljömässigt hållbara samt bidrar till de nationella miljömålen.
- Integrerad – med integrerad menas att måltiden tas tillvara som en resurs i verksamheten.

(Källa: Livsmedelverket)

Nationella miljö kvalitetsmålen

Miljö kvalitetsmålen beskriver det tillstånd i den svenska miljön som ska nås. Preciseringar av miljö kvalitetsmålen förtydligar målen och används i uppföljningen av dem. Riksdagen beslutade den 28 april 1999 att det skulle finnas 15 nationella miljö kvalitetsmål för Sverige. I november 2005 antogs ett 16:e miljö kvalitetsmål om biologisk mångfald. Arbetet med att nå miljö kvalitetsmålen och generationsmålet utgör grunden för den nationella miljö politiken. Miljö kvalitetsmålen med preciseringar ska ge en långsiktig målbild för miljö arbetet och fungerar som vägledning för hela samhällets miljö arbete, såväl myndigheters, länsstyrelser, kommuners som näringslivets och andra aktörers. (Källa: Naturvårdsverket)

Närodlade (närproducerade) livsmedel

Det finns ingen officiell definition av hur nära en livsmedelsprodukt ska produceras för att kallas när- eller lokalproducerad. Olika geografiska och klimatmässiga förutsättningar gör det ofta svårt att definiera en exakt distans för när- eller lokalproducerade varor. Om något av begreppen är relevant för en

upphandlande myndighet eller enhet i samband med en upphandling av livsmedel eller måltidstjänster är det därför upp till denne att själv definiera innebörden av begreppet. (Källa: Upphandlingsmyndigheten)

Parisavtalet

Den 4 november 2016 trädde det globala klimatavtalet från Paris ikraft. Avtalet förhandlades fram under perioden 2011–2015 och beslutades vid COP21 i Paris i december 2015. Kärnan i Parisavtalet är att minska utsläppen av växthusgaser för att hålla den globala medeltemperaturökningen långt under 2 grader Celsius jämfört med förindustriell nivå, samt att stödja de som drabbas av klimatförändringarnas effekter. (Källa: Naturvårdsverket)

PBT

Persistent, Bioaccumulative, Toxic. Kemikalier med PBT-egenskaper är långlivade (persistenta), kan lagras i levande vävnad (bioackumulerbara) och är giftiga (toxiska). Se även vPvB och Särskilt farliga ämnen. (Källa: Kemikalieinspektionen)

Persistent

Ämne som är långlivat eller svårnedbrytbart. Se även vPvB och Särskilt farliga ämnen. (Källa: Kemikalieinspektionen)

PFAS

Poly- och perfluorerade alkylsubstanser. En grupp persistenta, långlivade kemiska ämnen. Se även Särskilt farliga ämnen. (Källa: Kemikalieinspektionen)

Persistent Organic Pollutant, POP

Långlivad organisk förorening. Se även Särskilt farliga ämnen. (Källa: Kemikalieinspektionen)

Reproduktionsstörande/reproduktionstoxisk

Ämne som skadar fortplantningsförmågan. Se även Särskilt farliga ämnen. (Källa: Kemikalieinspektionen)

Risk

Kombinationen av en fara och sannolikheten för att den ska uppstå: kombinationen fara–exponering. (Källa: Kemikalieinspektionen)

Toxisk

Giftig. Se även Särskilt farliga ämnen. (Källa: Kemikalieinspektionen)

Vara

Ett föremål som under produktionen får en särskild form, yta eller design, vilken i större utsträckning än dess kemiska sammansättning bestämmer dess funktion. (Källa: Kemikalieinspektionen)

vPvB

Very persistent and very bioaccumulating. Kemikalie som är mycket långlivad och mycket bioackumulerande, det vill säga lagras i vävnader. Se även PBT och Särskilt farliga ämnen. (Källa: Kemikalieinspektionen)

Växthuseffekten

Växthuseffekten är en grundläggande egenskap hos jordens klimat – den påverkar balansen mellan inkommande solstrålning och utgående värmestrålning. Den inkommande solstrålning passerar genom atmosfären och värmer upp jordytan. Den uppvärmda jordytan sänder i sin tur ut värmestrålning vars passage till stor del hindras av växthusgaserna i atmosfären. En del av denna värmestrålning strålas tillbaka mot jorden, vilket håller temperaturen på jordytan både högre och jämnare jämfört med en planet utan atmosfär.

I samband med global uppvärmning och klimatförändringar menas en förstärkning av den livsnödvändiga och naturliga växthuseffekten. Se även Global uppvärmning. (Källa: SMHI)

Återanvändning

Återanvändning är en åtgärd som innebär att en produkt eller komponent som inte är avfall används igen för att fylla samma funktion som den ursprungligen var avsedd för. (Källa: Avfall Sverige)

Återvinning

Återvinning är en avfallshantering som beskrivs i bilaga 1 till Avfallsförordningen eller som på annat sätt innebär att avfallet kommer till nytta som ersättning för annat material eller förbereds för att komma till sådan nytta eller en avfallshantering som innebär förberedelse för återanvändning. (Källa: Avfall Sverige)

Ämne

Kemiskt grundämne och dess föreningar i naturlig eller framställd form, inklusive tillsatser som är nödvändiga för att bevara en produkts stabilitet samt eventuella föroreningar från tillverkningsprocessen, men exklusive eventuella lösningsmedel som kan avskiljas utan att det påverkar ämnets stabilitet eller ändrar dess sammansättning. (Källa: Kemikalieinspektionen)